Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)

z dnia 26 września 2024 r.*

Odwołanie – Zamówienia publiczne na usługi – Nieprawidłowości w postępowaniu w sprawie udzielenia zamówienia – Decyzja w sprawie odzyskania nienależnie wypłaconych kwot – Decyzja stanowiąca tytuł egzekucyjny – Artykuł 299 TFUE – Właściwość sądu Unii

W sprawie C-597/22 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 16 września 2022 r.,

Komisja Europejska, którą reprezentowali początkowo B. Araujo Arce, J. Baquero Cruz i J. Estrada de Solà, w charakterze pełnomocników, a następnie J. Baquero Cruz, F. Blanc, J. Estrada de Solà i P. Ortega Sánchez de Lerín, w charakterze pełnomocników,

strona wnosząca odwołanie,

w której drugą stroną postępowania była:

HB, którą reprezentowała L. Levi, avocate,

strona skarżąca w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: K. Jürimäe, prezes izby, K. Lenaerts, prezes Trybunału, pełniący obowiązki sędziego trzeciej izby, N. Piçarra (sprawozdawca), N. Jääskinen i M. Gavalec, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,

sekretarz: A. Lamote, administratorka,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 27 września 2023 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznik generalnej na posiedzeniu w dniu 25 stycznia 2024 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: francuski.

Wyrok

1 W odwołaniu Komisja Europejska wnosi o częściowe uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 6 lipca 2022 r., HB/Komisja (T-408/21, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem", EU:T:2022:418), w którym Sąd stwierdził nieważność, po pierwsze, decyzji Komisji C(2021) 3339 final z dnia 5 maja 2021 r. w sprawie odzyskania od HB należności w wysokości 4 241 507 EUR z tytułu umowy o numerze referencyjnym TACIS/2006/101-510 (zwanej dalej „umową TACIS") oraz, po drugie, decyzji Komisji C(2021) 3340 final z dnia 5 maja 2021 r. w sprawie odzyskania od HB należności w wysokości 1 197 055,86 EUR z tytułu umowy o numerze referencyjnym CARDS/2008/166-429 (zwanej dalej „umową CARDS") (zwanych dalej łącznie „spornymi decyzjami").

Ramy prawne

Rozporządzenie finansowe z 2002 r.

2 Artykuł 103 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich (Dz.U. 2002, L 248, s. 1), zmienionego rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 1995/2006 z dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. 2006, L 390, s. 1) (zwanego dalej „rozporządzeniem finansowym z 2002 r."), które zostało uchylone ze skutkiem od dnia 31 grudnia 2012 r., przewidywał:

„W przypadku gdy procedura udzielania zamówień okazała się być obarczona istotnymi błędami, zaistniały nieprawidłowości lub nadużycia finansowe, instytucje zawieszają procedurę i mogą podjąć wszelkie niezbędne środki, włączając w to unieważnienie procedury.

Jeśli po udzieleniu zamówienia okaże się, że procedura udzielania zamówień lub realizacja umowy obarczone były istotnymi błędami, zaistniały nieprawidłowości lub nadużycia finansowe, instytucje mogą postanowić, w zależności od tego, na jakim etapie znajduje się procedura, nie zawierać umowy lub zawiesić jej wykonanie lub, w stosownych przypadkach, rozwiązać umowę.

W przypadku gdy takie błędy, nieprawidłowości lub nadużycia finansowe powstały ze strony wykonawcy, instytucje, proporcjonalnie do wagi błędów, nieprawidłowości lub nadużyć finansowych, mogą dodatkowo dokonać windykacji już zapłaconych kwot lub rozwiązać wszystkie umowy zawarte z takim wykonawcą".

Rozporządzenie finansowe z 2018 r.

3 Artykuł 100 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylającego rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. 2018, L 193, s. 1) (zwanego dalej „rozporządzeniem finansowym z 2018 r."), zatytułowany „Upoważnienie do odzyskania środków", stanowi w ust. 2:

„Instytucja Unii [Europejskiej] może formalnie ustalić, że dana kwota jest należna od osób innych niż państwa członkowskie, w drodze decyzji, która stanowi tytuł egzekucyjny w rozumieniu art. 299 TFUE.

[…]”.

4 Artykuł 131 rozporządzenia finansowego z 2018 r., zatytułowany „Zawieszenie, zakończenie obowiązywania i obniżenie”, przewiduje w ust. 2 i 4:

„2. W przypadku gdy po wyborze okaże się, że w trakcie procedury wyboru doszło do nieprawidłowości lub nadużyć finansowych, właściwy urzędnik zatwierdzający może:

a) odmówić zaciągnięcia zobowiązania prawnego lub unieważnić przyznanie nagrody;

b) zawiesić płatności;

c) zawiesić wykonanie zobowiązania prawnego;

d) w stosownych przypadkach, zakończyć obowiązywanie zobowiązania prawnego w całości lub w odniesieniu do jednego lub większej liczby odbiorców.

[…]

4. Oprócz środków, o których mowa w ust. 2 lub 3, właściwy urzędnik zatwierdzający może obniżyć wysokość dotacji, nagrody, wkładu wynikającego z umowy o przyznanie wkładu lub cenę należną w zamówieniu proporcjonalnie do wagi nieprawidłowości, nadużycia finansowego lub naruszenia obowiązków, w tym również w przypadkach, gdy dane działania nie zostały zrealizowane lub zostały zrealizowane w niewystarczającym stopniu, częściowo lub z opóźnieniem.

[…]”.

Okoliczności powstania sporu

5 Okoliczności powstania sporu przedstawiono w pkt 2–33 zaskarżonego wyroku i na potrzeby niniejszego postępowania można je streścić w podany niżej sposób.

6 W dniu 25 stycznia 2006 r. Unia, reprezentowana przez delegaturę na Ukrainie, ogłosiła przetarg, aby udzielić zamówienia na usługi w zakresie zapewnienia wsparcia technicznego na rzecz organów ukraińskich w celu zbliżenia prawodawstwa ukraińskiego do prawodawstwa Unii. Zamówienie to wpisywało się w ramy programu wsparcia technicznego dla Wspólnoty Niepodległych Państw (TACIS), którego celem było promowanie przejścia do gospodarki rynkowej oraz umacnianie demokracji i praworządności w państwach partnerskich Europy Wschodniej i Azji Środkowej (zwane dalej „zamówieniem TACIS”). Wspomnianego zamówienia udzielono konsorcjum koordynowanemu przez HB, a związaną z nim umowę TACIS podpisano w dniu 17 lipca 2006 r. na maksymalną wartość zamówienia wynoszącą 4 410 000 EUR.

7 W dniu 24 października 2007 r. Unia, reprezentowana przez Europejską Agencję Odbudowy (EAR), ogłosiła przetarg, aby udzielić zamówienia na usługi w zakresie zapewnienia wsparcia technicznego dla wysokiej rady sądownictwa w Serbii. Zamówienie to wpisywało się w ramy Programu pomocy Wspólnoty na rzecz odbudowy, rozwoju i stabilizacji (CARDS), którego celem było zapewnienie pomocy wspólnotowej krajom Europy Południowo-Wschodniej na potrzeby ich udziału w procesie stabilizacji i stowarzyszania z Unią (zwane dalej „zamówieniem CARDS”).

Wspomnianego zamówienia udzielono konsorcjum koordynowanemu przez HB, a związaną z nim umowę CARDS podpisano w dniu 30 lipca 2008 r. na maksymalną wartość zamówienia wynoszącą 1 999 125 EUR.

8 Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) w wyniku przeprowadzonej misji dochodzeniowej potwierdził w dwóch raportach końcowych z dochodzenia, które przekazano Komisji, odpowiednio, w dniach 19 kwietnia 2010 r. i 28 listopada 2011 r., istnienie poważnych nieprawidłowości i możliwych czynów korupcyjnych związanych z udziałem HB w przetargach dotyczących zamówień CARDS i TACIS. OLAF zasugerował ponadto rozwiązanie wspomnianych umów i przystąpienie do odzyskiwania środków.

9 W dniu 15 października 2019 r. Komisja wydała decyzję C(2019) 7318 final w sprawie obniżenia kwot należnych z tytułu [umowy TACIS] i odzyskania nienależnie wypłaconych kwot (zwaną dalej „decyzją o odzyskaniu TACIS"), a także decyzję C(2019) 7319 final w sprawie obniżenia kwot należnych z tytułu [umowy CARDS] i odzyskania nienależnie wypłaconych kwot (zwaną dalej „decyzją o odzyskaniu CARDS"). W decyzjach tych, opartych w szczególności na art. 103 rozporządzenia finansowego z 2002 r. i na art. 131 rozporządzenia finansowego z 2018 r., Komisja uznała, że postępowania dotyczące zamówień CARDS i TACIS były dotknięte istotną nieprawidłowością w rozumieniu art. 103 rozporządzenia finansowego z 2002 r., że nieprawidłowość tę można było przypisać konsorcjum koordynowanemu przez HB i że jej waga uzasadniała obniżenie kwoty tych zamówień do 0 EUR. Wszystkie płatności z tytułu tych zamówień uznano w związku z tym za nienależnie wypłacone i za podlegające odzyskaniu.

10 W dniu 19 listopada 2019 r. HB wniosła do Sądu dwie skargi, w których zakwestionowała zgodność z prawem decyzji o odzyskaniu CARDS i TACIS oraz zażądała odszkodowania z tytułu odpowiedzialności pozaumownej Unii. W wyroku z dnia 21 grudnia 2021 r., HB/Komisja (T-795/19, zwanym dalej „wyrokiem T-795/19", EU:T:2021:917), i w wyroku z dnia 21 grudnia 2021 r., HB/Komisja (T-796/19, zwanym dalej „wyrokiem T-796/19", EU:T:2021:918), Sąd odrzucił te skargi jako niedopuszczalne w zakresie żądania stwierdzenia nieważności tych decyzji oraz oddalił je jako bezzasadne w zakresie żądania uruchomienia odpowiedzialności pozaumownej Unii. W dniu 3 marca 2022 r. Komisja wniosła odwołania od tych dwóch wyroków, które zarejestrowano, odpowiednio, pod sygnaturami C-160/22 P i C-161/22 P.

11 W dniu 5 maja 2021 r. Komisja wydała sporne decyzje, oparte na art. 299 TFUE i art. 100 ust. 2 rozporządzenia finansowego z 2018 r. W decyzjach tych przypomniano, że zgodnie z owym art. 299 postępowanie egzekucyjne jest regulowane przez przepisy procedury cywilnej obowiązujące w państwie, na którego terytorium ma ono miejsce, a kontrola prawidłowości przeprowadzenia egzekucji podlega właściwości sądów krajowych; art. 5 owych decyzji stanowi, że stanowią one tytuły egzekucyjne na mocy wspomnianego art. 299.

12 Postanowieniem z dnia 25 kwietnia 2022 r., HB/Komisja (T-408/21 R, EU:T:2022:241), prezes Sądu uwzględnił złożony przez HB wniosek o zastosowanie środka tymczasowego i zarządził zawieszenie wykonania wspomnianych decyzji, zastrzegając jednocześnie, że rozstrzygnięcie o kosztach nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

13 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 9 lipca 2021 r. HB wniosła skargę, w której żądała:

– stwierdzenia nieważności spornych decyzji;

– nakazania zwrotu wszelkich kwot ewentualnie odzyskanych przez Komisję na podstawie tych decyzji, wraz z odsetkami za zwłokę naliczanymi w oparciu o stopę stosowaną przez Europejski Bank Centralny (EBC), powiększoną o 7 punktów;

– zasądzenia od Komisji zapłaty symbolicznego 1 EUR tytułem odszkodowania, „z zastrzeżeniem możliwości zmiany"; oraz

– obciążenia Komisji całością kosztów postępowania.

14 W uzasadnieniu skargi w zakresie żądania stwierdzenia nieważności spornych decyzji HB podniosła trzy zarzuty. Zarzut pierwszy dotyczył braku kompetencji Komisji do wydania wspomnianych decyzji, braku podstawy prawnej tychże decyzji oraz naruszenia zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań. Zarzut drugi dotyczył naruszenia rozporządzenia finansowego z 2018 r. ze względu na to, że Komisji nie przysługiwała względem HB żadna pewna należność. Zarzut trzeci dotyczył naruszenia istotnych wymogów formalnych, obowiązku staranności i zasady bezstronności, zapisanych w art. 41 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

15 Sąd zauważył, po pierwsze, w pkt 43 zaskarżonego wyroku, że – jak przyznała Komisja – gdyby Trybunał w ramach rozpatrywania odwołań wniesionych do niego w sprawach C-160/22 P i C-161/22 P potwierdził umowny charakter decyzji o odzyskaniu TACIS i CARDS, pozbawiłoby to ją uprawnienia do wydania spornych decyzji, które w konsekwencji musiałyby zostać cofnięte. Po drugie, w pkt 48 i 50 tego wyroku Sąd przypomniał, że kwestię, czy Komisja może wydać decyzję stanowiącą tytuł egzekucyjny na mocy art. 299 TFUE w celu dochodzenia należności powstałej w wyniku niewykonania umowy, badano w wyroku z dnia 16 lipca 2020 r., ADR Center/Komisja (C-584/17 P, EU:C:2020:576), w którym Trybunał orzekł, że uprawnienie Komisji do wydawania decyzji stanowiących tytuł egzekucyjny w ramach stosunków umownych jest ograniczone do umów zawierających klauzulę arbitrażową przyznającą właściwość sądowi Unii.

16 W pkt 53 zaskarżonego wyroku Sąd stwierdził, że ze względu na to, iż umowy TACIS i CARDS zawierają klauzule prorogacyjne, w których jako sądy właściwe wskazano sądy belgijskie, a nie sąd Unii, Komisji nie przysługiwało uprawnienie do wydania spornych decyzji na podstawie art. 299 TFUE. W konsekwencji Sąd uwzględnił zarzut pierwszy, nie badając zarzutu szczegółowego dotyczącego naruszenia zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań ani zarzutów drugiego i trzeciego.

17 Ponadto w pkt 55–72 zaskarżonego wyroku Sąd zbadał żądanie odszkodowawcze HB i oddalił je jako bezzasadne.

Żądania stron przed Trybunałem

18 Komisja wnosi do Trybunału o:

– uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie, w jakim Sąd stwierdził w nim nieważność spornych decyzji;

– przekazanie sprawy Sądowi do ponownego rozpoznania, aby orzekł on co do istoty w przedmiocie skargi o stwierdzenie nieważności; oraz

– obciążenie HB kosztami postępowania.

19 HB wnosi o oddalenie odwołania i obciążenie Komisji kosztami postępowania.

W przedmiocie odwołania

Argumentacja stron

20 W uzasadnieniu odwołania Komisja podnosi jeden zarzut, w ramach którego utrzymuje, że Sąd naruszył prawo, opierając się w pkt 45 zaskarżonego wyroku na błędnym stwierdzeniu zaczerpniętym bezpośrednio i „bezdyskusyjnie" z wyroków T-795/19 i T-796/19, zgodnie z którym decyzje o odzyskaniu CARDS i TACIS mają charakter umowny, aby wywieść z tego w pkt 53 zaskarżonego wyroku, że Komisja nie była uprawniona do wydania spornych decyzji na podstawie art. 299 TFUE.

21 Komisja podnosi, że w zaskarżonym wyroku Sąd nie wziął pod uwagę przedstawionych przez nią w odpowiedzi na skargę argumentów, które odnosiły się do „kompetencji Komisji do wydania [spornych] decyzji" i dotyczyły konkretnie „charakteru prawnego decyzji o odzyskaniu [CARDS i TACIS]", który był przedmiotem dyskusji w sprawach, w których zapadły wyroki T-795/19 i T-796/19, ani nie ustosunkował się do tych argumentów.

22 Komisja utrzymuje, że Sąd naruszył prawo, ponieważ dokonał „kontraktualizacji" jej prerogatyw władzy publicznej, przewidzianych w szczególności w art. 103 rozporządzenia finansowego z 2002 r., na mocy których instytucja ta może stwierdzić nieprawidłowości, jakimi obarczone jest zamówienie publiczne, obniżyć w konsekwencji cenę tego zamówienia i odzyskać nienależnie zapłacone kwoty. Takie rozwiązanie, które oznaczałoby, że gdy Komisja zawiera umowy takie jak te rozpatrywane w niniejszej sprawie, środki wchodzące w zakres wykonywania tych prerogatyw zostają „wchłonięte" do sfery umownej i podlegają kontroli sądu właściwego dla sporów wynikających z umowy, zniweczyłoby prerogatywy Komisji jako władzy publicznej, a także uprawnienia przyznane jej przez prawodawcę Unii.

23 Zdaniem tej instytucji w zaskarżonym wyroku Sąd „naruszył system prawny Unii" zarówno w zakresie właściwości sądu Unii do kontrolowania zgodności z prawem aktów prawa wtórnego, jak i zdolności Komisji do skutecznej ochrony interesów finansowych Unii, w szczególności poprzez korygowanie nieprawidłowości w postępowaniu o udzielenie zamówienia, gdy wymaga to przyjęcia środków o charakterze administracyjnym. Sąd naruszył zatem prawo, nie uwzględniając charakteru prawnego decyzji o odzyskaniu CARDS i TACIS, które sporne decyzje miały wykonywać. Tym samym Sąd w swojej analizie zignorował wyrok z dnia 16 lipca 2020 r., ADR Center/Komisja (C-584/17 P, EU:C:2020:576, pkt 69–72), w którym Trybunał potwierdził,

że gdy Komisja przyjmuje środki wchodzące w zakres wykonywania jej prerogatyw władzy publicznej, środki te – ze względu na swój charakter – wykraczają poza zakres stosunków umownych i podlegają zaskarżeniu na podstawie art. 263 TFUE.

24 Poprzez uznanie, że decyzje o odzyskaniu CARDS i TACIS – wydane w szczególności na podstawie rozporządzenia finansowego z 2018 r. i mające na celu ochronę interesów finansowych Unii – stanowią środki wykonawcze do umów CARDS i TACIS, Sąd naruszył istotę i literę tego rozporządzenia, zmieniając sam charakter uprawnień, jakie przyznaje ono Komisji.

25 HB nie zgadza się z tym, twierdząc, że Komisja nie może w niniejszej sprawie powoływać się na argumentację przedstawioną w ramach odwołań od wyroków T-795/19 i T-796/19 ani korzystać z okazji, jaką niniejsza sprawa mogłaby stwarzać, by poddawać te wyroki krytyce. W każdym wypadku zdaniem HB Komisja wyciąga z tych wyroków wnioski, które z nich nie wynikają, tym bardziej że samo twierdzenie przez tę instytucję, iż wykonuje ona prerogatywy władzy publicznej, nie wystarcza do tego, by tak było. W tym względzie HB zauważa, że w pkt 72 wyroku T-795/19 i w pkt 67 wyroku T-796/19 Sąd słusznie stwierdził, że uprawnienia, które Komisja wywodzi z rozporządzenia finansowego z 2002 r. lub z innych przepisów prawa wtórnego, od momentu podpisania odnośnej umowy są objęte sferą umowną.

26 Ponadto zdaniem HB z wyroku z dnia 16 lipca 2020 r., ADR Center/Komisja (C-584/17 P, EU:C:2020:576, pkt 67), wynika, po pierwsze, że o ile mające zastosowanie rozporządzenia finansowe przyznają Komisji uprawnienie do wyegzekwowania od wykonawcy tego, by wywiązał się on ze swoich zobowiązań o charakterze finansowym, o tyle istnienie umowy stoi na przeszkodzie wykonaniu przez Komisję przyznanych jej przez te rozporządzenia kompetencji w sposób jednostronny. Po drugie, z pkt 73 tego wyroku wynika, że o ile wydanie decyzji stanowiącej tytuł egzekucyjny wchodzi w zakres wykonywania przez Komisję jej prerogatyw władzy publicznej, o tyle instytucja ta wykracza poza swoje kompetencje, wydając taką decyzję w przypadku istnienia stosunków umownych, gdy sąd Unii nie jest sądem właściwym dla sporów wynikających z umowy.

27 Wreszcie HB zwraca uwagę, że „nie wydaje się, by [Komisja] kwestionowała" tezę, zgodnie z którą jeżeli należności mają charakter umowny, a zatem sądem właściwym do rozstrzygnięcia sporów wynikających z umowy nie jest sąd Unii, nie może ona wydać decyzji na podstawie art. 299 TFUE.

Ocena Trybunału

28 Z samego brzmienia art. 299 akapit pierwszy TFUE wynika, że akty Rady Unii Europejskiej, Komisji lub EBC, które nakładają zobowiązanie pieniężne na podmioty inne niż państwa członkowskie, stanowią tytuł egzekucyjny. Postanowienie to nie zawiera żadnego ograniczenia co do charakteru aktów ustalających zobowiązanie pieniężne, poza tym że nie ma ono zastosowania do aktów kierowanych do państw członkowskich. Jednakże art. 299 TFUE nie stanowi sam w sobie wystarczającej podstawy prawnej do wydawania aktów stanowiących tytuł egzekucyjny. Uprawnienie wymienionych w tym postanowieniu instytucji do wydawania takich aktów powinno bowiem wynikać z innych przepisów (wyrok z dnia 16 lipca 2020 r., ADR Center/Komisja, C-584/17 P, EU:C:2020:576, pkt 51, 53).

29 Ponadto, gdy Komisja wydaje nakaz odzyskania środków stanowiący tytuł egzekucyjny w rozumieniu art. 299 TFUE, skutki i moc wiążąca takiej jednostronnej decyzji wynikają nie z postanowień umownych, lecz z samego tego artykułu w związku z przepisami mającego zastosowanie rozporządzenia finansowego. W tym zakresie taka jednostronna decyzja oparta na

wykonywaniu prerogatyw władzy publicznej stanowi akt wywołujący niekorzystne skutki, który może być przedmiotem skargi o stwierdzenie nieważności do sądu Unii na podstawie art. 263 TFUE (zob. podobnie wyrok z dnia 16 lipca 2020 r., ADR Center/Komisja, C-584/17 P, EU:C:2020:576, pkt 69, 72).

30 Jednakże Komisja nie może wydać decyzji stanowiącej tytuł egzekucyjny w rozumieniu art. 299 TFUE w przypadku umów, które nie zawierają klauzuli arbitrażowej na rzecz sądu Unii i które z tego względu są objęte jurysdykcją sądów państwa członkowskiego (zob. podobnie wyrok z dnia 16 lipca 2020 r., ADR Center/Komisja, C-584/17 P, EU:C:2020:576, pkt 73).

31 W niniejszym przypadku sporne decyzje są oparte nie tylko na art. 299 TFUE, lecz również na art. 100 ust. 2 rozporządzenia finansowego z 2018 r., który przyznaje Komisji uprawnienie do formalnego ustalenia, że dana kwota jest należna od osób innych niż państwa członkowskie, w drodze decyzji, która stanowi tytuł egzekucyjny w rozumieniu owego art. 299, nie wprowadzając rozróżnienia w zależności od tego, czy należność, która jest w drodze takiej decyzji formalnie ustalana, ma charakter umowny, czy pozaumowny (zob. podobnie wyrok z dnia 16 lipca 2020 r., ADR Center/Komisja, C-584/17 P, EU:C:2020:576, pkt 57).

32 W tym względzie, jak orzekł Trybunał w pkt 58 wyroku z dnia dzisiejszego, Komisja/HB (C-160/22 P i C-161/22 P), decyzje o odzyskaniu CARDS i TACIS, których wykonanie w sposób przymusowy mają na celu sporne decyzje, wiążą się z wykonywaniem prerogatyw władzy publicznej i nie wpisują się wyłącznie w ramy stosunków umownych.

33 W konsekwencji Trybunał orzekł w pkt 66 tego wyroku, że decyzje o odzyskaniu CARDS i TACIS należy uznać za „akty zaskarżalne” w rozumieniu art. 263 TFUE, w związku z czym skargę o stwierdzenie ich nieważności należy wnieść do sądu Unii.

34 Sąd naruszył zatem prawo poprzez orzeczenie w pkt 52 i 53 zaskarżonego wyroku, że należności, których odzyskania domaga się Komisja, wynikają z umów i że z uwagi na to, iż brak w nich klauzuli arbitrażowej na rzecz sądów Unii, Komisja nie była uprawniona do wydania spornych decyzji na podstawie art. 299 TFUE.

35 W świetle powyższych rozważań należy uwzględnić odwołanie i uchylić zaskarżony wyrok.

W przedmiocie skargi przed Sądem

36 Zgodnie z art. 61 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jeśli odwołanie jest zasadne, Trybunał uchyla orzeczenie Sądu. Może on wydać orzeczenie ostateczne w sprawie, jeśli stan postępowania na to pozwala, lub skierować sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd.

37 W niniejszym przypadku Sąd stwierdził nieważność spornych decyzji na podstawie zarzutu pierwszego podniesionego przez HB w uzasadnieniu skargi, nie zbadawszy zarzutu szczegółowego dotyczącego naruszenia zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań ani zarzutów drugiego i trzeciego podniesionych w uzasadnieniu owej skargi.

38 W tym kontekście należy stwierdzić, że Trybunał nie dysponuje informacjami niezbędnymi do wydania orzeczenia ostatecznego w przedmiocie wspomnianego zarzutu szczegółowego oraz wspomnianych zarzutów, które nie były przedmiotem dyskusji przed Trybunałem.

39 Wynika stąd, że sprawę należy przekazać Sądowi do ponownego rozpoznania, by orzekł on w przedmiocie wspomnianego zarzutu szczegółowego oraz wspomnianych zarzutów.

W przedmiocie kosztów

40 Ze względu na to, że sprawa zostaje przekazana Sądowi do ponownego rozpoznania, rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

1) **Wyrok Sądu Unii Europejskiej z dnia 6 lipca 2022 r., HB/Komisja (T-408/21, EU:T:2022:418), zostaje uchylony.**

2) **Sprawa zostaje przekazana Sądowi Unii Europejskiej do ponownego rozpoznania.**

3) **Rozstrzygnięcie o kosztach nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.**

Podpisy